

*Napełnieni Duchem
Chrystusa Połanego*



Adwent
i Narodzenie Pańskie

CZŁOWIEK

Wydawca: Archidiecezja Poznańska
Redakcja: ks. Krystian Sammler
Korekta: Maciej Lorenz
ISBN: 978-83-65406-11-8

WPROWADZENIE

ZAŁOŻENIA PROGRAMU DUSZPASTERSKIEGO KOŚCIOŁA W POLSCE ORAZ JEGO AKOMODACJA W ARCHIDIECEZJI POZNAŃSKIEJ

„Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym”

1. **Hasło**

„Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym”

(por. Dz 2,4)

2. **Symbol**

Olej krzyżma – namaszczenie i nałożenie rąk

3. **Założenia**

* Obecny program jest pierwszym rokiem nowego dwuletniego cyklu: „Duch, który umacnia miłość...”. Będzie stanowił kontynuację refleksji nad sakramentami chrześcijańskiego wtajemniczenia, która zapoczątkowana została w poprzednim czteroletnim cyklu i poświęcona była sakramentowi chrztu świętego. Istnieje duża potrzeba ukazania tych sakramentów (chrztu, bierzmowania, Eucharystii) w pewnej wzajemnej zależności od siebie.

* Treścią proponowanego programu jest sakrament Ducha Świętego (jest również nazywany sakramentem bierzmowania), jego dary i skutki, uwzględniając ich zastosowanie w procesie dochodzenia do szeroko rozumianej dojrzałości.

4. **Kontekst**

Ostatnie cztery lata w programowaniu duszpasterstwa w Polsce bardzo mocno koncentrowały się na tajemnicy chrztu świętego jako podstawowym sakramencie wiary. Naturalną więc rzeczą jest w następnym planowaniu duszpasterskim pochylenie się nad kolejnym z trzech sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia – bierzmo-

waniem. Zgodnie z nauczaniem Katechizmu Kościoła Katolickiego (1985) ten sakrament zostanie ukazany w jedności z pozostałymi sakramentami inicjacji chrześcijańskiej. Intencją programu jednak nie jest tylko kwestia zainteresowania młodzieży tematem bierzmowania, ale jest to sakrament, który, jak wynika z obserwacji, zamarł w wielu osobach dorosłych. Dlatego cały wysiłek duszpasterski w nadchodzącym roku winien być skoncentrowany na tym, aby pomóc osobom ochrzczonym odkryć dar Ducha Świętego udzielony im przez samego Jezusa w sakramencie bierzmowania oraz ukazać fakt, że Duch Święty, sam będąc Darem Zmartwychwstałego, również przynosi ze sobą dary, udzielając każdemu jak chce. Dzięki pieczęci Ducha, którą otrzymuje się w sakramencie bierzmowania, chrześcijanin osiąga pełnię swej tożsamości i staje się świadomy swego posłannictwa w Kościele i świecie, angażując się poprzez wiarę żywą, czynną i apostołską.

Aby podjąć całe bogactwo łaski, zawarte w sakramencie bierzmowania, który wraz z chrztem i Eucharystią należy do „sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia”, trzeba uchwycić jego sens w świetle historii zbawienia. Do realizacji tego zadania ma służyć niniejszy program, który na różnych płaszczyznach duszpasterskiego oddziaływania (martyria, liturgia, diakonia) daje możliwość odkrycia na nowo i współpracy z darami, które są przez Boga ofiarowane człowiekowi.

5. **Cele:**

- odkrywanie Osoby i darów Ducha Świętego,
- odkrycie i pogłębienie tożsamości chrześcijańskiej,
- ożywienie do bardziej świadomego udziału w życiu sakramentalnym,
- formowanie do czynnego zaangażowania się w życie wspólnoty parafialnej,
- odkrycie potencjału misyjnego, osobistego i wspólnotowego.

6. **Treści:**

- pogłębienie świadomości daru Ducha Świętego, jakiego udziela Zmartwychwstały,

- dary Ducha Świętego,
- działanie Ducha Świętego w sakramentach,
- wspólnototwórcza rola Ducha Świętego,
- powszechne powołanie apostołskie,
- formacja sumienia („Duch Święty przekonuje świat o grzechu”, por. J 16,7),
- Duch Święty uczy korzystania z daru wolności („Gdzie jest Duch Pański, tam wolność”, 2 Kor 5,15).

7. Realizacja:

- * zakorzenie w osobistym wyborze Chrystusa i zaangażowanie we wspólnocie Kościoła (w parafii),
- * zaszczepienie u wiernych umiejętności interpretowania własnego życia i odczytywania wydarzeń w świetle wiary,
- * odkrywanie i umocnienie osobistego powołania (bierzmowanie jako pieczęć Ducha Świętego),
- * troska o chrześcijańskie przeżywanie niedzieli,
- * wzmacnianie chrześcijańskiego świadectwa małżeństw i rodzin,
- * odkrycie źródła mocy do szerzenia i apologii wiary (bierzmowanie przynosi wzrost i umocnienie łaski chrzcielnej, uzdalniającej do składania świadectwa wiary),
- * obecność ludzi wierzących w życiu społecznym, politycznym, gospodarczym, kulturalnym, medialnym.

8. Priorytety pastoralne w Archidiecezji Poznańskiej:

- * pomoc osobom wierzącym w odkrywaniu własnego miejsca w Kościele,
- * przygotowanie i celebrowanie Jubileuszu 1050 lat biskupstwa poznańskiego
- * wprowadzanie odnowionego przygotowania kandydatów do sakramentu bierzmowania,
- * troska o przygotowanie animatorów do prowadzenia spotkań w małej grupie,
- * tworzenie parafialnych programów duszpasterskich,
- * dowartościowanie ludzi zrzeszonych w ruchach i stowarzyszeniach katolickich działających w parafii.

OBSZARY REALIZACJI PROGRAMU

MARTYRIA

Głoszenie słowa Bożego:

- * Homilia niedzielna i świąteczna (patrz Program przepowiadania),
- * Sugestie homiletyczne w odniesieniu do kazań pasyjnych, rekolekcji parafialnych oraz rozważań majowych i październikowych,
- * Rekolekcje kerygmaticzne z zaangażowaniem różnych grup charyzmatycznych,
- * Katecheza sakramentalna (przygotowanie do życia sakramentalnego poprzez chrzest Św., Eucharystię, bierzmowanie i małżeństwo),
- * Katecheza szkolna.

Tematyka akcentująca działanie Ducha Świętego:

- * Uczestnictwo w liturgii Kościoła,
- * Nawrócenie przez sakrament pokuty,
- * Wiąż z Jezusem Eucharystycznym,
- * Dążenie do świętości,
- * Służenie słowem i czynem będącym w potrzebie,
- * Katecheza parafialna dorosłych (rodziców dzieci i młodzieży przygotowujących się do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej, członków ruchów, stowarzyszeń i wspólnot),
- * Troska o dzieło misyjne Kościoła.

Tematyka katechezy dorosłych inspirowana darami Ducha Świętego:

- * Realizowanie powołania jako osoba świecka,
- * Zaproszenie do zaangażowania w nową ewangelizację,
- * Odczytywanie Bożych zamysłów wobec małżonków i rodziny,
- * Wychowywanie do życia w prawdzie i wolności,
- * Kształtowanie życia społecznego w świetle Ewangelii,
- * Odpowiedzialne korzystanie ze środków społecznego przekazu,
- * Konspekty spotkań dla PRD (4), inspirujące działania mające na celu ożywić świadomość życia sakramentem bierzmowania członków wspólnoty parafialnej.

LITURGIA

Sprawowanie sakramentów:

- * Przygotowanie celebracji wprowadzającej w tematykę roku duszpasterskiego.
- * Troska o odnowę przygotowania młodzieży do sakramentu bierzmowania.
- * Zainicjowanie nabożeństwa dziękczynnego za sakrament bierzmowania w parafii pochodzenia kandydatów.
- * Podkreślenie i celebrowanie uroczystego charakteru nowenny przed uroczystością Zesłania Ducha Świętego.
- * Propozycja rozważań związanych z tematyką roku duszpasterskiego na nabożeństwa w ciągu roku (Roraty, Wielki Post, nabożeństwa majowe i październikowe).
- * Zainicjowanie w parafiach nabożeństw pokutnych oraz celebracji słowa Bożego przed spowiedzią na Boże Narodzenie i Wielkanoc.
- * Przygotowanie, celebrowanie i przeżywanie Eucharystii jako źródła i szczytu życia wspólnoty Kościoła, którą buduje Duch Święty.
- * Zachęta do celebrowania Mszy Św. wotywnych o Duchu Świętym.
- * Wprowadzenie w parafiach cotygodniowych nabożeństw do Ducha Świętego.
- * Troska o właściwe przeżycie procesji Bożego Ciała z właściwie przygotowanymi komentarzami do czterech stacji.
- * Celebrowanie nabożeństw w intencji ojczyzny.

DIAKONIA

Posługa miłości:

- * Formacja kapłanów, osób konsekrowanych i wiernych świeckich w duchu wzajemnej służby.
- * Budzenie wśród wiernych świeckich współodpowiedzialności za wspólnotę parafialną przez tworzenie i odpowiedzialne kierowanie parafialnymi radami ekonomicznymi oraz parafialnymi radami duszpasterskimi.

PRZYKŁADY

- Maryja - Służebnica Ducha Świętego;
- Św. Stanisław Kostka (450. rocznica śmierci);
- 108 błogosławionych męczenników z okresu II wojny światowej.



HASŁA NA OKRES LITURGICZNY 2017/2018

CZŁOWIEK – Advent i Narodzenia Pańskie – NAPEŁNIENI DUCHEM CHRYSTUSA POSŁANEGO

WSPÓLNOTA – Wielki Post – NAPEŁNIENI DUCHEM CHRYSTUSA UKRZYŻOWANEGO

WIARA – Okres Paschalny – NAPEŁNIENI DUCHEM CHRYSTUSA ZMARTWYCHWSTAŁEGO

KULTURA – Okres zwykły – NAPEŁNIENI DUCHEM CHRYSTUSA POSYŁAJĄCEGO

ks. prałat prof. dr hab. Bogdan Cześ

Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym **- teologiczny wymiar Programu Duszpasterskiego**

Omówienie hasła programu wymagałoby uwzględnienia wielu aspektów: biblijnego, patrystycznego, dogmatycznego, socjologicznego, eklezjologicznego itd.

Ze względu na ograniczoność czasu temat postaram się omówić raczej punktowo, sygnalizując tylko zagadnienia, które mogą być użyteczne zarówno dla osobistej duchowości kapłana, jak również dla jego postęgi duszpasterskiej. I z góry przepraszam, że tych poruszonych aspektów nie będę mógł wyczerpująco naświetlić.

1. Kontekst biblijny hasła.

Hasło *Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym* nawiązuje jednoznacznie do Dz. 2,4, gdzie mamy opis Zesłania Ducha Świętego w Wieczerniku. Pomijam szczegółową egzegezę tego opisu. Jest ona dostępna w różnych opracowaniach biblijnych, a także podał ją kard. Sarah w wersji uaktualnionej w swoim wykładzie na Forum Duszpasterskim w Poznaniu, (*Miesięcznik Kościelny Archidiecezji Poznańskiej* 10/2017/ s. 629-644).

Zauważmy jednak, że w tekście Dz. 2,4 mamy następujące stwierdzenie: „Wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym”. A potwierdzeniem tego było, że *zaczęli mówić obcymi językami, tak, jak im Duch pozwalał*. Mamy zatem do czynienia ze stwierdzeniem faktu i podaniem skutków. Opis Pięćdziesiątnicy wyraża fakt napełnienia Apostołów Duchem Świętym, który to fakt miał miejsce właśnie w dniu Pięćdziesiątnicy w Wieczerniku.

Dla pełniejszego zrozumienia sensu tego wyrażenia *napełnieni Duchem Świętym* warto przypomnieć, że teologowie wyróżniają jeszcze oprócz opisu Zesłania Ducha Świętego w Dz. 2, jeszcze trzy tzw. „małe Pięćdziesiątnice”. Pierwsza z nich to Pięćdziesiątnica wspólnoty jerozolimskiej opisana w Dz. 4,31. Czytamy tam, iż zgromadzeni, wysłuchawszy relacji dopiero co uwolnionych apostołów Piotra i Jana, zaczęli modlić się, aby mimo przesładowań mieli odwagę głosić słowo Boże: *Po tej modlitwie zadrżało miejsce, na którym byli zebrani, wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym i głosili odważnie słowo Boże*. (Dz. 4.31). Jednoznacznie jest tutaj mowa o zstąpieniu Ducha Świętego, jako pomocy w czasie przesładowań. Druga tzw. „mała Pięćdziesiątnica” to jest Pięćdziesiątnica pogan. W Dz. 10, głównie 44, gdzie mamy opis powołania Korneliusza - mowa Piotra. *Kiedy Piotr jeszcze mówił, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki i dziwili się wszyscy, że Dar Ducha Świętego wylany został także na pogan*. Wreszcie trzecia „mała Pięćdziesiątnica” to Pięćdziesiątnica Efezjan (Dz. 19,6). Mianowicie Paweł przybywa do Efezjan, pyta ich, czy otrzymali Ducha Świętego. Oni mu

odpowiadają: *nawet nie słyszeliśmy o Duchu Świętym, czy zostali ochrzczeni, ale chrztem Janowym. Wtedy kiedy Paweł włożył na nich ręce, Duch Święty zstąpił na nich. Mówili też językami i prorokowali.*

To są trzy tzw. „małe Pięćdziesiątnice”, które mówią to samo, co opisane zostało w 2 rodz., czyli o napełnieniu Duchem Świętym i o skutkach tego napełnienia.

Wszystkie te trzy opisy łącznie z tym zasadniczym, mówią, iż Duch Święty zstąpił na określoną grupę ludzi i to napełnienie Duchem Świętym owocowało skutkami. Jest dla nas oczywiste, że skutki te były trwałe. Czyli apostołowie i ich uczniowie działali cały czas w mocy Ducha Świętego. Napełnienie Duchem Świętym miało nie tylko charakter trwały, ale także było dostrzegalną obecnością Ducha Świętego. Obecnością aktywną i dynamiczną. Moglibyśmy powiedzieć, że patrząc na Apostołów jakby od zewnątrz można stwierdzić, że oni nie tylko zostali napełnieni Duchem Świętym (w sensie faktu jednorazowego), ale ustawicznie byli napełniani Duchem Świętym. I to było widoczne także dla ich słuchaczy. Bo moc Ducha Świętego towarzyszyła im nieustannie i była dostrzegalna, zauważalna. Pięćdziesiątnica zatem to był nie tylko konkretny fakt, ale równocześnie wydarzenie trwające i realizujące się w czasie. Jest to bardzo ważne dla zrozumienia i interpretacji hasła Programu.

2. Treść hasła Programu *Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym.*

Na pierwszym miejscu mamy stwierdzenie o fakcie dokonanym, a mianowicie, że jesteśmy napełnieni Duchem Świętym. Dokonało się to w sakramencie Chrztu i w sakramencie bierzmowania jako dopełnienie darami Ducha Świętego. Skutek dla nas jest też trwały tak jak był dla apostołów; to jest napełnienie trwałe. Oczywiście wiemy dobrze, że przeszkodą obecności w nas Ducha Świętego stają się grzech. Ale grzech nie musi pozostać, bo Duch Święty - jak nauczają Ojcowie Kościoła - wprawdzie wtedy, gdy zaistnieje grzech odchodzi od człowieka. Niektórzy Ojcowie mówią *odchodzi zasmucony*, ale nie przestaje stymulować do żalu, do pokuty. Duch Święty chce wrócić do człowieka, jako do miejsca swojego zamieszkania. To oczywiście dokonuje się na pierwszym miejscu w sakramencie pokuty.

Ale, analizując dalej treść hasła powinniśmy zauważyć, że nie tylko jesteśmy napełnieni Duchem Świętym, ale my także jesteśmy ciągle napełniani Duchem Świętym. To również jest zawarte w sformułowaniu „napełnieni”. To napełnienie jest trwające, ciągle powtarzające się. Oczywiście każdy z nas, zwłaszcza kapłan, powinien mieć świadomość, że jest napełniany Duchem Świętym w różnych sytuacjach, w różnych okolicznościach przy pełnieniu swojej misji. To z kolei domaga się z naszej strony nieustannej modlitwy. Rola modlitwy do Ducha Świętego tutaj jest niezwykle ważna, także modlitwy epiklezy.

Na tym tle rodzi się pytanie, czy hasło Programu może być interpretowane także jako napełnianie „na nowo” Duchem Świętym. Trudność polega na tym, że owo „na nowo” może sugerować, iż jest to jakieś inne napełnienie Duchem Świętym, jak gdyby Duch Święty w sposób nieskuteczny napełnił nas w sakramencie Chrztu, czy też nieskutecznie napełniał nas działając w nas. Oczywiście tak nie możemy tego rozumieć. „Na nowo” oznacza Ducha Świętego, którego przyzywamy w różnych sytuacjach, a więc Duch Święty na nowo napełnia nas w tym sensie, że przybywa do nas w konkretnej sytuacji przyzywany modlitwą. Zauważmy, że większość modlitw do Ducha Świętego zaczyna się od słowa PRZYJDŹ - Veni Sancte Spiritus. Większość modlitw. I to właśnie owo „przyjdź” wyraża nasze oczekiwanie na to, że w tej konkretnej sytuacji Duch Święty nam pomoże. Możemy zatem mówić o napełnianiu „na nowo”, ale w takim właśnie rozumieniu. Dzieje się tak np. w czasie udzielania święceń kapłańskich, w czasie których też wzywamy Ducha Świętego. W tym przypadku owo „na nowo” dotyczy zstąpienia Ducha Świętego, przyzwanego dla wypełnienia misji, którą podejmuje kapłan; dla tych zadań, które się dla niego zaczynają. Jest to w tym sensie, w tym kontekście zrozumiałe. „Na nowo” kryje w sobie wiarę w trwałą obecność i trwałe działanie Ducha Świętego w każdym z nas, a nade wszystko w całym Kościele.

Hasło Programu Duszpasterskiego wyraża zatem, że jesteśmy napełnieni Duchem Świętym, że jesteśmy napełniani Duchem Świętym i że możemy odczuwać to napełnianie jako coś nowego. Możemy powiedzieć, że zstąpienie „na nowo” daje poczucie świeżości. Dlatego KK 4 stwierdza, że Duch Święty utrzymuje Kościół w ciągłej młodości. To przekonanie każdy kapłan musi najpierw utrwalić w sobie, uwierzyć w moc Ducha Świętego, który działa i jest obecny w Kościele. Uwierzyć w Moc, która działa poprzez moją posługę. Na pierwszym miejscu posługę sakramentalną, także w konfesjonale. Wszak mówimy w formule rozgrzeszenia: „który zesłał Ducha Świętego na odpuszczenie grzechów”. To Duch Święty odpuszcza grzechy. Powiniennem uwierzyć, że ja jestem tylko i aż tylko instrumentem Ducha Świętego. Trzeba naprawdę, może właśnie w tym roku tego Programu, zintensyfikować osobistą modlitwę do Ducha Świętego i otworzyć się na Jego przyjście. Bo jeżeli to przeżyjemy i odczujemy w sobie samych, to wtedy możemy pójść z tym do wiernych, by nauczać o mocy Ducha Świętego z większym przekonaniem. Jest to warunkiem właściwego ustawienia wymiaru pastoralnego. Wymiaru pastoralnego nie będzie bez osobistego przeżycia obecności i działania Ducha Świętego w każdym z nas. Na tym tle należy umieścić cel Programu.

3. Cel Programu.

Cel Programu został sformułowany bardzo wyraźnie, chociaż w formie złożonej: „odkrycie Osoby Ducha Świętego, otwarcie się na Jego działanie oraz refleksja nad sakramentem bierzmowania i jego skutkami”. W sformułowaniu tym mamy wyodrębnione cztery człony i jakgdyby cztery cele. Krótko o każdym z nich.

A. Odkrycie Osoby Ducha Świętego. Takie ujęcie celu może sugerować, że Duch Święty pozostaje ciągle nam nieznan. Chyba tak nie jest. Trudno dzisiaj zgodzić się z tezą, że Duch Święty jest Wielkim Nieznajomym. Tak nazwał Ducha Świętego prawosławny teolog Evdokimov, zwracając uwagę na niewystarczalne studium pneumatologii na gruncie katolickim. Nie był to oczywiście powód do dumy dla katolików. Jednakże po 1998 r., który św. Jan Paweł II ogłosił Rokiem Ducha Świętego w ramach *Tertio millennio ineunte*, ilość publikacji na temat teologii Ducha Świętego wzrosła niepomniernie, osiągając w języku polskim liczbę prawie 500. Trudno więc nadal podpisywać się pod stwierdzeniem, że Duch Święty jest „Nieznajomym”.

Odkrywanie Osoby Ducha Świętego nie ma polegać na powtarzaniu studium trynitylogii, o relacji Osób w Trójcy Świętej. Prawdopodobnie do tego się nie nakłonimy, lecz raczej powinno przebiegać na linii dostrzegania działania Ducha Świętego i rozpoznawania tego działania. My kapłani mamy przecież komfortową sytuację, ponieważ działanie Ducha Świętego widzimy na co dzień wśród wiernych, wśród których pracujemy. Trzeba mieć oczy i serce szeroko otwarte, aby dostrzec owo działanie Ducha Świętego, ale nie tylko dostrzec, lecz także zachwycić się nim. Działanie Ducha Świętego winno wzbudzać nasz zachwyt. Św. Grzegorz z Nyssy działanie Ducha Świętego przyrównuje do dobrego perfumu, który rozpoznajemy po zapachu i nie musimy go nawet widzieć, ale zapach wskazuje nam na jego jakość i kwalifikacje (I Hom. do *Pieśni nad Pieśniami*, 1,3). To samo dotyczy działania Ducha Świętego. Jego działanie świadczy o Jego wszechmocy, wszechmocy Boskiej. Mamy uświadomić sobie, może głębiej, że działanie Ducha Świętego jest w sposób szczególny, dla nas kapłanów, widoczne w Eucharystii. Eucharystii będzie poświęcony, jak już zapowiedziano, kolejny rok Programu Duszpasterskiego. Ale już teraz trzeba zwrócić na to uwagę, że w Eucharystii, szczególnie w czasie modlitwy epiklezy, którą przecież wypowiada kapłan i nikt za niego modlitwy epiklezy wypowiedzieć nie może. To właśnie w modlitwie epiklezy Duch Święty najwyraźniej ujawnia swoje działanie przyzywany naszą modlitwą, moją modlitwą. Zstępuje, dotyka materialnych darów chleba i wina, przemieniając je w pokarm i napój duchowy, a ja dopiero potem pochylam się i wypowiadam słowa konsekracji. Trzeba właśnie wtedy z wiarą głosić, że Kościół jest wspólnotą napełnioną Duchem Świętym.

B. Otwarcie się na działanie Ducha Świętego. To także uświadomienie sobie, że Duch Święty jest na pierwszym miejscu Uświęcicielem - Spiritus Sanctificator. Misja uświęcenia ze strony Ducha Świętego dotyczy także mnie. Wszystkie moje osobiste dążenia do świętości, muszą związać z Duchem Świętym. Przypomniał o tym Kard. Sarah w swoim wykładzie na Forum Duszpasterskim podkreślając, że Duch Święty chce uczynić mnie nie tylko „alter Christus” - drugi Chrystus, lecz „ipse Christus” - samym Chrystusem. Oznacza to, że Duch Święty nie tylko prowadzi nas do Chrystusa, ale chce nas przemienić do tego stopnia, żebyśmy my byli pod każdym względem upodobnieni do Chrystusa, także w Jego człowieczeństwie, na które może spoglądać Bóg Ojciec. W ten sposób Bóg odnajdzie w człowieku pierwotny stan ludzkiej natury, którą obdarował ludzkość w akcie stworzenia. Mamy tutaj nawiązanie do słynnej teorii św. Cyryla Aleksandryjskiego o „methexis”, czyli współuczestnictwie człowieka w naturze Ducha Świętego, który mieszkając w człowieku tworzy z nim wspólnotę tak dalece, że dochodzi do swego rodzaju „wymieszania” człowieka z Bogiem (Cyryl Aleksandryjski, *Kom. do Ewang. Jana*,11).

C. Refleksja nas sakramentem bierzmowania.

Należy najpierw jasno ustawić relację między sakramentem bierzmowania a sakramentem Chrztu. Czy można bierzmowanie nazywać sakramentem Ducha Świętego? Owszem można i tak czynimy, ale nie znaczy to, że dopiero w bierzmowaniu otrzymujemy samego Ducha Świętego. Ducha Świętego bowiem, jako Dar (z dużej litery) bowiem otrzymujemy w sakramencie Chrztu. Dlatego słusznie także Chrzest nazywany jest sakramentem Ducha Świętego. Napelnienie Duchem Świętym dokonuje się w momencie Chrztu (czyli nie może być tak, że chrześcijanin do bierzmowania jest bez Ducha Świętego). Byłby to paradoks sam w sobie. A my tymczasem nieraz mimo woli go powielamy, głosząc, że właśnie dopiero w sakramencie bierzmowania otrzymujemy Ducha Świętego. W czasie sakramentu bierzmowania bierzmowany otrzymuje dary Ducha Świętego. Duch Święty w bierzmowaniu udziela swoich darów. Trzeba odróżnić Dar (pisany z dużej litery) od darów, którymi obdziela Duch Święty. W starożytności obu sakramentów: Chrztu i bierzmowania udzielano łącznie. Rozdzielenie tych sakramentów uwypukla cel darów, którymi Duch Święty obdziela bierzmowanego. Jest nim umocnienie wiary. To jest pierwszy i zasadniczy cel przypominany od wieków: „ad robur” - dla umocnienia. Stąd łacińskie określenie bierzmowania brzmi: „confirmatio”. Na drugim miejscu dary Ducha Świętego mają uzdolnić chrześcijanina do dawania świadectwa. Bierzmowanie zatem ma swoje odniesienie do wydarzenia Pięćdziesiątnicy, ale w wymiarze indywidualnym tzn., że w Dniu Pięćdziesiątnicy wylanie Ducha Świętego dokonano się w wymiarze wspólnotowym, a powtarza się w wymiarze jednostkowym każdego ochrzczonego właśnie w sakramencie

bierzmowania. Zatem Pięćdziesiątnica Paschalna może być uważana za bierzmowanie Kościoła jako wspólnoty i za podstawę bierzmowania poszczególnych jego członków. W tym sensie można mówić, że bierzmowanie jest swego rodzaju „repliką” wydarzenia Pięćdziesiątnicy, co potwierdza Katechizm Kościoła Katolickiego.

D. Skutki bierzmowania.

Problemem jest to, jak dobrze wszyscy wiemy, że bierzmowanym brakuje pogłębionej świadomości otrzymanych Darów Ducha Świętego i wynikających z nich zdolności, w które zostaje wyposażony zarówno do wyznawania wiary, jak i jej obrony. Odnowy wymaga zatem świadomość misji bierzmowanych. To jest zadanie dla nas, kapłanów. Program Duszpasterski stawia przed nami wyzwanie nie tylko do pogłębienia tej świadomości, ale nade wszystko do otwarcia się na taski Ducha Świętego. Jest wyzwaniem do swego rodzaju przebudzenia, do odczucia i przeżycia na nowo, także w sobie samym, tego, czym obdarował nas Duch Święty. W tym rozumieniu możemy powiedzieć, że sumienna realizacja Programu Duszpasterskiego jest szansą na „nową Pięćdziesiątnicę” w Kościele w Polsce. Jest to praca żmudna, bardzo trudna, ale przecież z pomocą Ducha Świętego możliwa. Wymaga ona od nas kapłanów nie tyle postawy oczekiwania na to, co zrobi Duch Święty, ile bardziej postawy kreatywności, która jest współpracą z Duchem Świętym.

4. Realizacja Programu Duszpasterskiego a tzw. pentekostalizacja Kościoła

W ostatnim punkcie spróbuję tylko dotknąć kwestii relacji pomiędzy Programem Duszpasterskim a działaniem różnych ruchów charyzmatycznych, ruchów pentekostalnych w Kościele, czyli relacją do tego, co dzisiaj nazywa się pentekostalizacją Kościoła. Może rodzić się taka obawa, że konsekwentna realizacja Programu Duszpasterskiego będzie sprzyjała wpływom ruchów pentekostalnych pochodzenia protestanckiego, a zwłaszcza Zielonoświątkowców. Mówiąc po prostu, że to będzie jak gdyby wyjściem im naprzeciw. Problem jest realny, zagrożenie narastające. Na posiedzeniu Komisji Nauki Wiary we wrześniu stwierdzono wręcz, że na naszych oczach dokonuje się „druga reformacja” ze strony właśnie ruchów pentekostalnych, nie mniej niepokojąca niż reformacja Lutra. Obejmuje ona przede wszystkim kraje Ameryki Łacińskiej, powodując spadek realnej liczby katolików. Z tym zagrożeniem mamy do czynienia wtedy gdy w doświadczeniu religijnym szuka się wyłącznie charyzmatów nadzwyczajnych, łącznie z darem języków. Jest to wyrazem subiektywizmu religijnego i koncentracji na sobie i na własnych przeżyciach.

Uświadommy sobie, że apostołowie wyszli do świata i nie koncentrowali

się na sobie, na własnych przeżyciach. Apostołowie wyszli i wypełniali nakaz misyjny, a nie ekscytowali się łaskami, które sami otrzymali. Jest więc pilna potrzeba, aby duszpasterz asystował grupom charyzmatycznym (co zostało wyraźnie wyakcentowane w *Wytycznych* wydanych ostatnio dla Archidiecezji Poznańskiej przez Biskupa Damiana Bryła). Nie możemy zostawić tych ruchów samym sobie, bo bardzo szybko może się okazać, iż pójdą w kierunku, który będzie trudny do zatrzymania. Kapłan winien przypatrywać się z uwagą motywom, którymi kierują się członkowie ruchów charyzmatycznych oraz skutkom ich działania. Stawiać pytanie, czy budują one Kościół, czy służą jedności i dziełu ewangelizacji. Oczywiście, aby skutecznie asystować grupom charyzmatycznym musimy sami dobrze znać naukę Kościoła o charyzmatach. Przypominać o ich roli służebnej dla dobra wspólnoty. Nie tracić jednak z oczu celu Programu Duszpasterskiego, jakim jest dawanie świadectwa na miarę udzielonych darów Ducha Świętego i włączenie się w dzieło ewangelizacji przez ukazywanie bogactwa działania Ducha Świętego, nie tylko poprzez charyzmaty. W tym celu wykorzystać katechezę i homilię, a także celebrację nabożeństw do Ducha Świętego, zwłaszcza w wigilię Zesłania Ducha Świętego.

Chcę zaszykalizować Zeszyt Liturgiczny, w którym jest umieszczony piękny *Akatyst* ku czci Ducha Świętego. Pierwsze jego tłumaczenie. Chociaż niepełne ukazało się w książce Księdza Stanisława Hartlieba (proboszcza w Konarzewie) zatytułowanej *50 Dni Radości Paschalnej*, 1993, wyd. Światło-Życie. *Akatyst* zawiera ciekawe ujęcia wezwań do Ducha Świętego. Każdy z nich, tzw. kondakionów kończy się prośbą: „zamieszkać w nas Duchu Świętym”. Warto wykorzystać to.

Naturalnie pamiętajmy, że realizacja Programu Duszpasterskiego nie ma być alternatywą dla działań ruchów charyzmatycznych. Nie o alternatywę chodzi. Realizacja Programu ma ukazać bogactwo i różnorodność darów Ducha Świętego, którymi jesteśmy obdarowywani właśnie w sakramencie bierzmowania.

Realizujemy Program Duszpasterski w przyjaznym usposobieniu wobec ruchów charyzmatycznych i z wyczeraniem na to, co jest zgodne z regułą wiary.

Zakończę cytatem ze św. Cyryla Jerozolimskiego: „Jeden i ten sam Duch Święty działa w różny sposób. Jednemu udziela daru mądrości słowa, umysł innego oświeca natchnieniem proroczym; temu daje moc wyrzucania złych duchów, tamtemu łaskę tłumaczenia Pism. Jednego wzmacnia darem wstrzeźliwości, innego nakłania do miłosierdzia; tego zachęca do postów i uczy wytrwania w ascezie życia, tamtego odrywa od rzeczy ziemskich; innego jeszcze przygotowuje na męczeństwo. Różnorodny w różnych ludziach, zawsze jednak taki sam” (Katech. Rzymskie XVI, 12, 16).



Archidiecezjalny program duszpasterski

ROK B

CZŁOWIEK

Adwent i Narodzenie Pańskie

Napełnieni Duchem Chrystusa Posłanego

Propozycje szczegółowe

Poznań 2017/2018

Okres Adwentu i Narodzenia Pańskiego

W rozpoczynającym się nowym roku liturgicznym, który ma być czasem realizacji pierwszego etapu dwuletniego programu duszpasterskiego, skoncentrujemy się na odkrywaniu Osoby i darów Ducha Świętego. Towarzyszyć mu będzie hasło: ***Jesteśmy napelnieni Duchem Świętym***. Podejmowane zaś w okresie Adwentu i Narodzenia Pańskiego inicjatywy duszpasterskie, mają nam pomóc w zgłębieniu prawdy, że zostaliśmy ***Napelnieni Duchem Chrystusa Posłanego***.

Katechizm Kościoła katolickiego zwraca uwagę, że „Od początku aż do wypełnienia czasu Bóg, posyłając swego Syna, posyła zawsze swego Ducha: Ich posłanie jest wspólne i nierozdzielne” (KKK 743).

„Pomiędzy Duchem Świętym a Chrystusem – jak podkreślał Jan Paweł II – zachodzi zatem w ekonomii zbawienia najściślejsza więź, gdyż On, Duch Prawdy działa w dziejach człowieka jako »inny Pocieszyciel«, zabezpieczając trwale przekaz i promieniowanie Dobrej Nowiny objawionej przez Jezusa z Nazaretu. Dzięki temu, w Duchu Świętym-Paraklecie, który w tajemnicy i działalności Kościoła stale kontynuuje historyczną obecność Odkupiciela na ziemi i Jego zbawcze dzieło, jaśnieje chwała Chrystusa – jak o tym świadczą dalsze słowa Janowego zapisu: »On (tj. Duch Święty) Mnie otoczy chwałą, ponieważ z mojego weźmie i wam objawi« (J 16,14) [Encyklika. *Dominum et Vivificantem*, 7].

Duch Święty daje nam poznanie prawy, którą przyniósł Chrystus. Bez Ducha Świętego nie jesteśmy w stanie przyjąć jej wiarą pewną i niewzruszoną, tak żeby na tej wierze móc oprzeć swoje życie. Zatem, od strony treści, Duch Święty nie przynosi nic nowego w stosunku do tego, co przyniósł Chrystus, ale bez Ducha Świętego cała ta treść pozostałaby jak gdyby na zewnątrz nas. Nie moglibyśmy sobie tej treści wewnętrznie przyswoić, tak aby stała się ona dla nas treścią naszego życia. Duch Święty jak gdyby uwewnętrznia to życie, które przyniósł Chrystus. Staje się ono wówczas naszą wewnętrzną własnością i zaczynamy nim żyć.

Objaśniając relację, jaka zachodzi między Duchem Świętym a Kościołem, *Katechizm* tłumaczy, że „posłanie Chrystusa i Ducha Świętego wypełnia się w Kościele, Ciele Chrystusa i Świątyni Ducha Świętego. To wspólne posłanie włącza już idących za Chrystusem do Jego komunii z Ojcem w Duchu Świętym: Duch *przygotowuje* ludzi, uprzedza ich swoją łaską, aby pociągnąć ich do Chrystusa. On *ukazuje* im zmartwychwstałego Pana, przypomina im Jego słowa i otwiera ich umysły na zrozumienie Jego Śmierci i Jego Zmartwychwstania. Uobecnia im misterium Chrystusa, szczególnie w Eucharystii, aby pojednać ich z Bogiem i *doprowadzić do komunii z Nim*” (KKK 737).

W sakramencie chrztu i bierzmowania otrzymaliśmy Ducha Świętego, ale w praktyce wielu chrześcijan nie zna Go i nie otwiera się na Jego dary, tak potrzebne do osobistego wzrostu i budowania wspólnoty Kościoła. Tymczasem w chwili, gdy otrzymujemy Ducha Świętego, jesteśmy Nim napełnieni i możemy powiedzieć to, co powiedział św. Paweł: „Żyję już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus” (Ga 2,20). Ks. Franciszek Blachnicki podczas jednej z wygłoszonych konferencji postawił pytanie: „Co to znaczy, że Chrystus żyje we mnie, a ja żyję w Chrystusie? Życie polega na tym, żeby myśleć i żeby działać. Jeżeli we mnie mieszka Chrystus, a ja mieszkam w Chrystusie, to znaczy, że ja zaczynam myśleć, tak jak myśli Chrystus, zaczynam tak postępować, tak działać, jak działa Chrystus. Zastanawiam się w konkretnej sytuacji, jak postąpiłby teraz Chrystus i staram się postępować tak samo i wtedy żyję w Chrystusie, i Chrystus żyje we mnie. Duch Święty sprawia więc nasze osobowe zjednoczenie z Chrystusem, sprawia, że przeżywamy nasze życie jako my z Chrystusem” (Konferencja pt. *Rola Ducha Świętego w życiu chrześcijańskim*). Życie świadomością napełnienia Duchem Chrystusa Posłanego oznacza, że zaczynamy myśleć razem z Chrystusem, pragnąć tego, czego on pragnie, czynić to, co On czyni, stajemy się „my” z Nim, stajemy się jedno z Nim. Człowiek świadomy napełnienia Duchem Świętym żyje Słowem Bożym, postępuje według woli Chrystusa i poddaje się Jego kierownictwu.

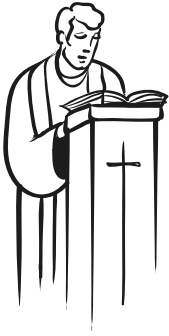
Adwent jest czasem, który przypomina nam, że Jezus przyszedł i nieustannie przychodzi, aby pozostawać we wspólnocie z człowiekiem. Bóg w Synu swoim stał się jednym z nas. Przyjmując ludzką naturę, przyjął też człowieczy los i ukazał tym samym zupełnie inny wymiar ludzkiego życia. Całym swoim ziemskim pielgrzymowaniem potwierdził, że przyszedł dla nas i dla naszego zbawienia. Dlatego ten okres ma być czasem pełnego tęsknoty i miłości oczekiwania na spotkanie z Miłością wcieloną, wkraczającą w ludzkie życie, której pierwszy raz doświadczyliśmy w sakramencie chrztu, zostając napełnieni Duchem Świętym.

Liturgiczna myśl Adwentu pragnie ukazać podwójne znaczenie tego czasu, które można dostrzec w dwóch jego etapach. Pierwszy – od 1 Niedzieli do 16 grudnia – skłania do spojrzenia w przyszłość, kiedy Syn Boży, uwielbiony, przyjdzie w chwale. Drugi etap Adwentu (od 17 do 24 grudnia), to czas bezpośredniego przygotowania na uobecnienie minionego wydarzenia w uroczystości Narodzenia Pańskiego, zmierzającego do odrodzenia w sobie życia dzieci Bożych, obdarowanych wspólnotą z Chrystusem. W ten czas oczekiwania wpisuje się także oczekiwanie na dar Miłości. Jezus – wcielona miłość Boga dopełni nasze życie w Paruzji. W napięciu bowiem pomiędzy historycznym adwentem Zbawiciela i Jego adwentem eschatologicznym aktualizuje się wspólnota spotkania człowieka z Ojcem w Chrystusie i Duchu Świętym, zwłaszcza w Słowie Bożym i znakach sakramentalnych, szczególnie w Eucharystii.

Czas Narodzenia Pańskiego z kolei przekazuje nam prawdę o tym, że Jezus – Słowo, które ciałem się stało – jest ucieleśnieniem miłości Boga, który pierwszy nas umiłował (por. 1J 4,9), „i ta miłość Boga objawiła się pośród nas, stała się widzialna, ponieważ On »zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu« (1J 4,9). Bóg stał się widzialny: w Jezusie możemy oglądać Ojca (por. J 14, 9)” [*Deus caritas est* 17]. On pozwala nam w Tym, którego narodziny wspominamy, „zobaczyć i odczuć Jego miłość i z tego »pierwszeństwa« miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas” (DC 17).

Okres Narodzenia Pańskiego wspomina nie tylko historyczne przyjście Zbawiciela, ale jest przede wszystkim uobecnieniem tajemnicy objawienia Miłości, którą stopniowo przybliżają nam trzy następujące po sobie święta: Uroczystość Narodzenia Pańskiego, Uroczystość Objawienia Pańskiego oraz Niedziela Chrztu Pańskiego. Każde z nich ukazuje kolejny, coraz szerszy krąg osób doświadczających Objawienia.

Podobnie jak w Adwencie, tak w okresie Narodzenia Pańskiego ukazana zostaje nam Najświętsza Maryja Panna, która napełniona Duchem Świętym prowadzi na spotkanie z Chrystusem, Bogiem-Człowiekiem, pokazując człowiekowi drogi odkrywania jego powołania i miejsca w Kościele. Także liturgia pozostałych dni nieustannie przypomina nam Jej osobę.



MARTYRIA

Droga pogłębiania duchowości BIERZMOWANIA

W pierwszą niedzielę Adwentu Kościół w Polsce, rozpocznie realizację dwuletniego Programu duszpasterskiego, którego mottem stały się słowa „Duch, który umacnia miłość”. Wkraczamy w pierwszy rok Programu, który rozpoczyna pastoralne rozważania nad tajemnicą i rolą sakramentu bierzmowania, jednocześnie nawiązując do całości rozważań nad ukształtowaniem w wiernych duchowości bierzmowania, która odpowiednio pielęgnowana, powinna nieustannie się rozwijać i wydawać owoce świadectwa, i apostolskiego zaangażowania w życiu wierzących.

Duchowość chrześcijańska musi przyjmować pogłębianie świadomości obecności i działania Ducha Świętego. Pogłębiania świadomości chrztu świętego i bierzmowania, powinna otwierać człowieka na Boga, bliźnich i siebie samego w taki sposób, aby ochrzczony zapragnął własnej świętości oraz poprzez dawanie świadectwa wiary, zachęcał i przekonywał braci i siostry, że warto podjąć trud pracowania na życie wieczne, które jest darem Miłosiernego Boga.

Przygotowanie młodzieży do przyjęcia sakramentu bierzmowania

Na terenie Archidiecezji Poznańskiej obowiązują nowe zasady przygotowania młodzieży do przyjęcia sakramentu bierzmowania. Wprowadzamy nowe wytyczne w naszych parafiach. Budujemy przygotowanie w oparciu o rozmowę duszpasterską, spotkania w małych grupach, wspólnotowe przeżywanie Eucharystii i celebracji liturgicznych. Wprowadzamy dobrze przygotowane dni skupienia dla kandydatów do bierzmowania oraz nieustannie włączamy w przygotowanie młodych ich rodziców, którym zaproponujemy spotkania formacyjne. Dobrze prowadzone przygotowanie do przyjęcia sakramentu bierzmowania może być zaczątkiem duszpasterstwa młodzieży w naszych parafiach.

Rekolekcje ewangelizacyjne w parafiach

W minionych latach na terenie Archidiecezji Poznańskiej, w wielu parafiach odbyły się rekolekcje ewangelizacyjne, które w centrum sta-

wiają głoszenie kerygmatu. Jesteśmy przekonani, że kontynuowanie ich prowadzenia, będzie doskonałą okazją do pogłębiania duchowości chrzcielnej oraz refleksji nad działaniem Ducha Świętego, a także budzenia w wiernych, chęci dzielenia się wiarą i włączenia w dzieło ewangelizacji. Parafie, które chciałyby przeprowadzić rekolekcje ewangelizacyjne, prosimy zgłaszać do ks. Krystiana Sammlera (Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej; e-mail: duszpasterski@archpoznan.pl lub sammler.krystian@wp.pl). Organizując rekolekcje kerygmatyczne, pamiętajmy o dobrym poinformowaniu o nich parafian, ale także tych którzy są na „peryferiach” życia parafialnego. Plakaty, ulotki, indywidualne zaproszenia, wychodzenie na ulice parafii, to tylko niektóre podpowiedzi, z których warto skorzystać. Po przeprowadzonych rekolekcjach warto pomyśleć o stworzeniu, tzw. wspólnot wzrostu, które gromadziłyby osoby chętne do pracy nad sobą dla dobra wspólnoty w ciągu całego roku.

Dzieło Biblijne Archidiecezji Poznańskiej

Zachęcamy duszpasterzy do propagowania inicjatyw i programu formacyjnego Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w Archidiecezji Poznańskiej wśród wiernych, pragnących pogłębiać swoją wiarę oraz wiedzę biblijną. Będzie to dobra okazja, aby ożywić duszpasterstwo biblijne we wspólnotach parafialnych. Do każdej parafii dotarł informator Dzieła Biblijnego. Wszystkie informacje odnajdziemy także na stronie internetowej www.poznan.biblista.pl.

Roczna Szkoła Animatora Młodzieży 2017/2018

Szkoła Nowej Ewangelizacji św. Barnaby, rozpoczyna prowadzenie Rocznej Szkoły Animatora Młodzieży. Jej celem jest formacja osób świeckich, które mogą wspomagać duszpasterzy w pracy z młodzieżą w parafii. Zajęcia poprowadzą doświadczeni duszpasterze. Spotkania w ramach Szkoły odbywać się będą w budynku Gimnazjum św. Stanisława Kostki w Poznaniu przy ul. Głogowskiej 92. Zachęcamy, aby kapłani zachęcili do wzięcia udziału w kursie osoby, które ukończyły 17 rok życia i pragną zaangażować się w życie parafii. Jest to dobra okazja do tego, aby kontynuować z młodymi inicjatywy podejmowane w ramach przygotowania do ŚDM w Krakowie. Terminarz spotkań

dostępny na stronie internetowej: www.sne.poznan.pl. Koszt uczestnictwa: 260 złotych. Zapisy i informacje: Andrzej Stepka (e-mail: andrzej.stepka@wp.pl) oraz ks. Marcin Stanisławski (500-136-138, e-mail: stanislawski.marcin@gmail.com).

Szkoła Formacji Duchowej

W wielu parafiach wierni spotykają się, aby rozważać słowo Boże w ramach, tzw. Spotkań kręgu biblijnego. Warto zadbać o pogłębienie ich duchowej formacji. Dobrą propozycją duchowego wzrastania jest uczestnictwo w Szkole Formacji Duchowej. Zwłaszcza w roku duszpasterskim, który zwraca naszą uwagę na Osobę i działanie Ducha Świętego, świadectwo wiary i konkretne apostołstwo, propozycja ta wydaje się ciekawa, i atrakcyjna do zaproponowania. Osoby, które wezmą udział w zajęciach, mogą swoimi dobrymi doświadczeniami, podzielić się w parafii i tym samym ewangelizować swoich bliźnich.

Szkoła Katechistów Archidiecezji Poznańskiej

Działalność Szkoły Katechistów Archidiecezji Poznańskiej, skierowana jest do osób dorosłych, które pragną zaangażować się w życie swojej wspólnoty parafialnej i poprzez głoszenie katechez wspierać swoich duszpasterzy. Katechiści mogą zaangażować się w prowadzenie katechez przed chrztem i tym samym parafia będzie owocnie wprowadzała trzy katechez, przed udzieleniem sakramentu chrztu świętego. Nie rezygnujmy w szukaniu kandydatów oraz zwłaszcza w czasie odwiedzin duszpasterskich, spotykając osoby, które mogłyby podjąć formację w Szkole Katechistów, mówmy o idei i potrzebie zaangażowania w życie parafii. Kształcenie katechistów świeckich będzie także pomocą w systematycznym katechizowaniu dorosłych wiernych, którego osoby po ukończeniu szkoły będą mogły się podjąć. Szczegółowe informacje, dotyczące Szkoły Katechistów, znajdziemy na stronie internetowej www.katecheza.pl.

Europejskie Spotkanie Młodych w Bazylei

Bazylea została wybrana przez wspólnotę braci z Taizé, na miejsce tegorocznego Europejskiego Spotkania Młodych. Udział młodych w tym wydarzeniu, może być przedłużeniem radości ŚDM z Krakowa,

umocnieniem wspólnoty oraz elementem budującym i umacniającym parafialne duszpasterstwo młodzieży. Informacje na temat spotkania znajdują się na stronie internetowej Duszpasterstwa Młodzieży Archidiecezji Poznańskiej (www.jordan-poznan.pl).

Odwiedziny kolędowe

Po raz kolejny zachęcamy, aby wizytę kolędową, potraktować jako szansę duszpasterską, która może pozytywnie zaowocować. Modlitwa, rozmowa i serdeczne słowo duszpasterzy, może wielu zagubionych umocnić. Wsłuchanie się w troski i problemy parafian, powinno być okazją do wprowadzania nowych form duszpasterstwa parafialnego, które będą odpowiedzią na różnego rodzaju wyzwania. Pragniemy także i w tym roku zaproponować, aby duszpasterze przekazali wiernym w czasie odwiedzin kolędowych książeczkę, która w swojej treści nawiązuje do hasła Roku Duszpasterskiego „Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym”. Docierajmy z przesłaniem Ewangelii i zachętą do podjęcia apostołstwa, do rodzin naszych parafii. Informacje i zamówienia książeczki kolędowej w Wydziale Duszpasterskim Kurii Metropolitalnej w Poznaniu (ks. Krystian Sammler, 667 339 159). Nie rezygnujmy z dobrego przygotowania odwiedzin duszpasterskich. Bardzo wielu ludzi, których w tym czasie odwiedzamy, znajduje się na „peryferiach” życia religijnego. Odpowiedzmy pozytywnie na zaproszenie papieża Franciszka, aby właśnie do nich docierać i mówić o Bogu, który nieustannie kocha i czeka.

Zachęcajmy wiernych do wzajemnej pomocy przy organizowaniu wizyty kapłana, zwłaszcza, gdy chodzi o osoby starsze i samotne. Będzie to piękny wymiar apostołstwa realizowanego w sąsiedztwie.

Jubileusz biskupstwa poznańskiego i program pierwszych niedziel miesiąca

W czerwcu 2018 roku będziemy przeżywali centralne obchody Jubileuszu biskupstwa poznańskiego. Z tej okazji do każdej parafii dotrą materiały duszpasterskie w postaci rozważań na pierwsze niedziele miesiąca oraz obrazki z modlitwą za Kościół. Prosimy duszpasterzy o zapoznanie się ze szczegółowymi komunikatami, które będą przekazywane do parafii pocztą kurialną.



LITURGIA

Dzień Pański

Program Duszpasterski zwraca naszą uwagę na niedzielę, która wyznacza centrum życia chrześcijańskiego. Dzień Pański jest doskonałą okazją do głoszenia Wcielnego Słowa, poprzez staranne przygotowanie niedzielnej i świątecznej Eucharystii. Zwracajmy uwagę na przygotowanie dobrej oprawy liturgicznej. Zadbajmy o przygotowanie komentarzy, modlitwy powszechnej, procesji z darami oraz odpowiednich pieśni. Zainteresujemy wiernych Społecznym Ruchem Świątowania Niedzieli (www.swietowanieniedzieli.pl).

Sakrament chrztu

Zaproponujmy rodzicom, przynoszącym dziecko do sakramentu chrztu świętego, trzy katechezy przed uroczystością chrzcielną. Budzenie świadomości religijnej oraz pogłębianie wiary i zachęcanie do życia zgodnego z Dekalogiem jest zadaniem wspólnoty Kościoła. Zatrószmy się o dobre przygotowanie liturgii sakramentu chrztu świętego. Archidiecezja Poznańska przygotowała materiały formacyjne, które możemy wykorzystać w czasie katechez przed chrztem. Możemy je nabyć w Wydawnictwie św. Wojciecha.

Sakrament bierzmowania

Pamiętajmy, że uroczysta Msza Święta połączona z obrzędem udzielenia młodzieży sakramentu bierzmowania jest świętem całej wspólnoty parafialnej. Zadbajmy o godne i uroczyste przygotowanie całej parafii do tego wydarzenia. W organizację uroczystości włączajmy młodzież oraz ich rodziców. Zaprośmy wybierzmowanych, świadków bierzmowania, rodziców i posługujących animatorów do wspólnego dziękczynienia za dar sakramentu bierzmowania połączzonego z radosną agapą.

Msze roratnie

Tradycją czasu adwentu jest Msza Święta roratnia (także sprawowana rano). Gromadzi ona dzieci, młodzież i znaczną grupę dorosłych. Pomyślmy o dobrym przygotowaniu tego czasu w parafii. Zachęcajmy

dorosłych do podejmowania posług liturgicznych. W roratach z udziałem dzieci, dostosowujemy przekaz homilii, do ich możliwości poznawczych. Jeśli istnieje taka możliwość, zaproponujemy dorosłym inną godzinę rorat.

Wydawnictwo św. Wojciecha przygotowało pomoce duszpasterskie na Eucharystie roratnie dla dzieci, które wpisują się w hasło roku duszpasterskiego „Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym”. Warto z nich skorzystać. Zamówienia możemy składać u przedstawiciela handlowego, który dostarcza do parafii „Przewodnik Katolicki”.

Procesja światła

8 grudnia w Poznaniu, przejdzie procesja światła, z kościoła pw. św. Małgorzaty na Śródce, do figury Niepokalanej na Ostrowie Tumskim. Proponujemy, aby podobne wydarzenia miały miejsce w parafiach Archidiecezji. Zaprośmy do współpracy członków wspólnot Żywego Różańca. Połączmy się we wspólnej modlitwie różańcowej. Oddajmy pod opiekę Matki Najświętszej rodziny naszych parafii oraz prosimy Gwiazdę Nowej Ewangelizacji o wstawiennictwo przed Bogiem, w intencji ożywienia ducha apostołstwa w naszych wspólnotach parafialnych.

Wspomnienie Świętych Młodzianków

W dniu wspomnienia Świętych Młodzianków, podejmujemy dziękczynienie za dzieło Duchowej Adopcji. Archidiecezjalne dziękczynienie odbędzie się w kościele parafialnym pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Floriana w Poznaniu o godzinie 18:00. Zachęcamy, aby włączyć się w dziękczynienie także we wspólnotach parafialnych. Zaprośmy na Mszę Świętą tych wszystkich, którzy podjęli dzieło Duchowej Adopcji. Módlmy się wraz z nimi.

W przepowiadaniu akcentujemy świętość życia, od poczęcia do naturalnej śmierci oraz zachęcamy innych, do włączenia się w tą ważną inicjatywę obrońców życia ludzkiego.

Niedziela Świętej Rodziny

Trzeba nadal kontynuować promowanie świętości rodziny i mał-

żeństwa. Piękną okazją do wsparcia rodzin jest właśnie niedziela Świętej Rodziny. Zaprosimy w tym dniu rodziny naszej parafii na wspólne dziękczynienie. Warto pomyśleć o specjalnie przygotowanej modlitwie powszechnej, uroczystym błogosławieństwie, kończącym Eucharystię (nałożenie rąk) oraz o zachęceniu do wspólnego świętowania w domach. Możemy także zorganizować spotkanie dla dzieci przy żłóbku, aby całymi rodzinami śpiewać kolędy i cieszyć się Bożym Narodzeniem. Niedziela Świętej Rodziny może być dobrą okazją do propagowania prenumeraty, wydawanego w Poznaniu „Głosu dla życia” i innych książek o tej tematyce.

Objawienie Pańskie

Dzieło misyjne realizowane przez Kościół domaga się wsparcia. Postarajmy się, aby w dniu Objawienia Pańskiego w sposób szczególny, modlić się o ożywienie ducha misyjnego. Jeśli w parafii nie działa grupa lub koło misyjne, spróbujmy powołać je do życia, aby dać możliwość zaangażowania wiernym w dzieło misyjne Kościoła. Zachęcajmy wiernych, do oznaczenia drzwi swoich mieszkań i domów symbolami C+M+B 2017. Zwracajmy uwagę, że jest to forma publicznego wyznania wiary i świadectwa danego innym. Przy współpracy z grupami młodzieżowymi i innymi działającymi w parafii, zorganizujemy akcję rozprowadzania kadzidła, i kredy, aby pielęgnować ten piękny polski zwyczaj.

Chrzest Pański

Przez ostatnie lata program duszpasterski zachęcał nas do pogłębiania duchowości chrzcielnej. Wzorem lat ubiegłych, odnowmy wraz z wiernymi przyrzeczenia chrzcielne (aspersja, indywidualne podejście do chrzcielnicy po Eucharystii). Zadbajmy o przyozdobienie chrzcielnicy, w przepowiadaniu słowa Bożego, akcentujmy obmycie z grzechu pierwородnego, dziecięstwo Boże, włączenie w Kościół oraz potrzebę apostalatu. Nawiązując zaś do nowego roku duszpasterskiego starajmy się ukazywać Osobę i działanie Ducha Świętego.

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan

Podział wyznawców Jezusa jest wielką raną zadaną Panu Bogu. Każ-

dego roku, w połowie stycznia, przeżywamy Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Przez pocztę diekańską, dotrą do każdej parafii pomoce duszpasterskie, które pozwolą na dobre przygotowanie tego czasu w parafialnych wspólnotach. Skorzystajmy z nich, aby budować świadomość potrzeby modlitwy o jedność pośród wierzących. Zapraszamy także wiernych, zwłaszcza w Poznaniu, do wzięcia udziału w centralnych wydarzeniach, jakie zostaną zaproponowane w Archidiecezji Poznańskiej.

Wieniec adwentowy

Zachęcajmy wiernych, aby w domach rodzinnych, nie zabrakło tej formy kalendarza liturgicznego. Dobre wprowadzenie pastoralne w zasadność wieńca adwentowego, w domach może być dobrą okazją, do odnowy wspólnej modlitwy całej rodziny.

Betlejemskie światło pokoju

Do naszych parafii po raz kolejny zgłoszą się harcerze, którzy przyniosą światło pokoju z Betlejem. Przyjmijmy ich serdecznie i tym samym pozwólmy wiernym na zabranie światła do domu. Pomyślmy nad uroczystym wniesieniem światła do świątyni oraz pamiętajmy w tym dniu, w sposób szczególny o modlitwie, w intencji pokoju w Ziemi Świętej i na całym świecie.

Opłatek wigilijny

Warto pomyśleć o podjęciu akcji rozprowadzania opłatków w parafii, w taki sposób, aby zachęcić wiernych do nabywania opłatków poświęconych. Coraz więcej osób nabywa opłatki na stół wigilijny w centrach handlowych. Postarajmy się na zakończenie każdej Mszy Świętej, dokonywać poświęcenia opłatków i zwracajmy uwagę na symbolikę łamania się opłatkiem przy wieczerzy wigilijnej.

Domowa wigilia

Warto zwracać uwagę i zapraszać wiernych do zachowania polskiej tradycji wigilijnej. Zachęcajmy do przygotowania tradycyjnych potraw, sianka, świecy, opłatka. Przypominajmy, że najważniejszym akcentem wigilijnego spotkania jest wspólna modlitwa, odczytanie fragmentu Ewangelii oraz przełamanie się opłatkiem i serdeczne wybaczenie noszonych urazów wobec bliskich.



DIAKONIA

Program „Rodzina Rodzinie”

Program „Rodzina Rodzinie”. Akcja polega na tym, że polskie rodziny, wspólnoty czy firmy, wesprą rodziny syryjskie, poszkodowane w następstwie wojny. Konkretna polska rodzina będzie mogła systematycznie pomagać, konkretnej rodzinie z Syrii. Program realizuje Caritas Polska, która zbierać będzie fundusze, we współpracy z Caritas Liban. Na stronie www.rodzinarodzinie.caritas.pl można poznać tych, którzy czekają na pomoc. Dzieci z rodzin, które straciły rodziców. Rodziny bez dachu nad głową, którym wojna zabrała dorobek życia, ludzi poranionych i niepełnosprawnych. Propagujmy to dzieło miłosierdzia w naszych wspólnotach parafialnych (informacje na stronie [www: rodzinarodzinie.caritas.pl](http://www.rodzinarodzinie.caritas.pl)).

Ubodzy

Wiele rodzin nadal pozostaje w trudnej sytuacji. Najbardziej cierpią dzieci i osoby samotne, i chore bardzo często pozostawione samym sobie. Uczyńmy wszystko, aby dotrzeć do tych rodzin i poszczególnych osób z parafii. Zaangażujmy Parafialny Zespół Caritas oraz wolontariuszy. Nie bójmy się otwierać na współpracę z instytucjami samorządowymi, stwórzmy w parafii i wyeksponujmy w widocznym miejscu listę jadłodajni, schronisk i noclegowni. Konkretnym apostołstwem wobec naszych potrzebujących braci i siostr jest wyznanie wiary, że narodził się w naszych sercach i wspólnotach Emmanuel, Bóg z nami.

Chorzy

Każdego miesiąca udajemy się z posługą sakramentalną do chorych z terenu naszych parafii. Zanosimy im Ciało Pańskie, spowiadamy i umacniamy sakramentem chorych. Ogłaszamy, zwłaszcza przed Świętami Bożego Narodzenia, że chętnie przyjdziemy do tych, którzy regularnie z tej posługi nie korzystają. Zaprosimy nadzwyczajnych szafarzy Komunii św., aby w Święta i w każdą niedzielę zanosili Eucharystię chorym do ich domów. Propagujmy pośród odwiedzanych czytelnictwo

„Listu do chorych” oraz zapraszamy do modlitwy w intencji Kościoła. Postarajmy się także, aby przy zaangażowaniu Parafialnego Zespołu Caritas, Parafialnej Rady Duszpasterskiej, młodzieży, ministrantów dotrzeć ze świątecznym podarunkiem do chorych i samotnych parafian.

Dzień Chorych

Kościół przeżywa Światowy Dzień Chorego w liturgiczne wspomnienie Matki Bożej z Lourdes, 11 lutego. Zaplanujmy parafialny dzień chorych. Zaproszmy chorych i starszych parafian wraz z opiekunami na Eucharystię, połączoną z udzieleniem sakramentu chorych oraz na pogodne spotkanie po Mszy Świętej. Uczynmy wszystko, aby umożliwić zaproszonym dotarcie do świątyni. Ogłoszmy wydarzenie z wyprzedzeniem oraz przystosujmy odpowiednio kościół, tak aby nie było problemu z wejściem do niego przez osoby, które mają problemy z poruszaniem się. Pomyślmy o drobnym upominku dla zaproszonych parafian.

Dzieci

Największym dramatem współczesnego świata jest cierpienie dzieci. W wielu naszych wspólnotach parafialnych, na stałe przyjęła się akcja przygotowywania świątecznych podarunków dla dzieci, które za pośrednictwem Parafialnego Zespołu Caritas trafiają do potrzebujących. Aby pomoc była konkretna i dotarła na czas, przygotujmy na początku Adwentu kartki, np. w formie serca i zamieścmy na nich imię i wiek dziecka.

Świeca Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom

Od wielu lat Caritas przygotowuje świece, które są wsparciem dla ubogich dzieci. Warto zachęcać wiernych do udziału w akcji. Wielokrotnie szukamy sposobów, które mają pomóc w ożywianiu i propagowaniu wspólnej modlitwy. Zachęcajmy wiernych, aby krótka modlitwa przed posiłkiem, rozpoczynała obrzęd zapalania świecy przy stole, w gronie rodziny i przyjaciół. Niech zapalenie świecy, stanie się wyznaniem wiary w to, że narodził się Zbawiciel, który jest Światłością Świata.

Misyjny Dzień Dziecka

Misyjny Dzień Dziecka odbędzie się 13 stycznia 2018 roku o godzinie 10:00 w parafii pw. św. Józefa w Środzie Wielkopolskiej. Zapraszamy i zorganizujemy przyjazd dla dzieci, które w parafii podejmowały akcję kolędników misyjnych oraz wszystkich dzieci zainteresowanych tematyką misyjną.

Projekt misyjny: „Gwiazda Betlejemska 2018”

Akademickie Koło Misjologiczne (AKM) po raz kolejny przygotowuje na Uroczystość Objawienia Pańskiego torebki z kadzidłem, węgielkiem i kredą. Tradycyjnie ofiary zebrane z ich sprzedaży zostaną przekazane na Dom Pokoju, sierociniec, który prowadzi w Jerozolimie Siostry Elżbietanki.

Projekt misyjny: „Woreczek ryżu”

Projekt „woreczek ryżu” znany jest w wielu naszych parafiach. Zapowiadamy go już teraz, choć swój finał ma zawsze w Wielkim Poście. Jednak zdajemy sobie sprawę, że akcję należy nagłośnić i dobrze zaplanować w parafii. Projekt ten ma trzy wymiary: postu – w wybranym dniu 100 g ryżu, jeśli zdrowie i inne okoliczności pozwolą, stają się jedynym posiłkiem; jałmużny – pieniądze, które przeznaczam na dzienny posiłek, składam jako ofiarę na misje; modlitwy – wspominam w swojej modlitwie głodnych i ubogich. Spróbujmy podjąć tę akcję w naszych parafiach, aby propagować misyjną działalność Kościoła. Wszelkie zapytania, dotyczące projektu prosimy kierować do ks. Dawida Stelmacha (e-mail: alumnus@wp.pl)

Kolędnicy misyjni

Proponujemy, aby nadal pielęgnować zapał misyjny pośród najmłodszych parafian a przez ich zaangażowanie docierać do dorosłych. Akcja kolędników misyjnych, którzy pod opieką dorosłych, udają się do rodzin w parafiach, z życzeniami świątecznymi i kwestują na rzecz misji wpisała się w działalność duszpasterską niektórych parafii. Zachęcamy, aby podjąć ten trud formacji najmłodszych wszędzie tam, gdzie jeszcze kolędnicy misyjni nie zaistnieli.

Misyjny Dzień Dziecka, który kończy czas kolędowania misyjnego, odbędzie się dnia 13 stycznia 2018 roku o godzinie 10:00 w Środzie Wlkp. przy parafii pw. św. Józefa. Zapraszamy i zachęcamy do wzięcia udziału, w tym integrującym dzieci misyjnym spotkaniu.

Wszystkie informacje na temat kolędników misyjnych i innych misyjnych dzieł w Archidiecezji, uzyskamy u Sióstr Klawerianek, w czasie ich dyżuru w Kurii Metropolitalnej, w środy w godzinach od 9:00 do 14:00 lub w Archidiecezjalnym Sekretariacie Misyjnym, który znajduje się przy ul. Dmowskiego 130 w Poznaniu, tel. 61 869-95-38, e-mail: mi-sje.poznan@op.pl, www.sekratariatmisyjny.pl.

Archidiecezja Poznańska przygotowała własny zeszyt formacyjny, poświęcony Kolędnikom Misyjnym. Trafił on do wszystkich parafii. Znajdziemy w nim proponowane dzieciom konkursy związane z misjami. Ksiądz Arcybiskup zachęca, aby w to dzieło włączyły się także siostry zakonne.

Orszak Trzech Króli

Bardzo cieszy fakt, że już nie tylko w Poznaniu, ale również w wielu mniejszych miastach i miejscowościach Archidiecezji organizowane są orszaki Trzech Króli. Ich nadrzędną misją jest pielęgnowanie, promowanie i szerzenie wartości prorodzinnych i wspólnotowych w kontekście Świąt Bożego Narodzenia. Wydaje się, że w dzisiejszym świecie, który coraz mocniej odrzuca wartość i świętość rodziny, życia i wspólnoty, warto podjąć trud integrowania wspólnoty parafialnej wokół tej właśnie inicjatywy. Wszelkie potrzebne informacje odnajdziemy na stronie internetowej www.orszak.org. Pomoc uzyskamy także w kawiarni „Cafe Misja” w Poznaniu.

Dzień Życia Konsekrowanego

Modlitwa w intencji osób życia konsekrowanego a przez to także prośba o nowe powołania do służby Panu Bogu i Kościołowi we wspólnotach zakonnych jest obowiązkiem wspólnoty wierzących. Warto, aby dzień ten nabrał szczególnego charakteru, zwłaszcza w tych parafiach, na terenie których posługują kapłani, siostry i bracia zakonnicy. Zainteresujmy się o dobrze przygotowaną liturgię Mszy Świętej dziękczynnej, na którą zaprosimy do wspólnego dziękczynienia parafian.

Spotkania opłatkowe

Święta Bożego Narodzenia pozwalają na budowanie szczególnej wspólnoty pomiędzy grupami duszpasterskimi działającymi w parafii. Nie rezygnujmy z ich organizowania. Postawmy akcent na wspólne wyznawanie wiary i pielęgnowanie pięknej polskiej tradycji. Zwróćmy uwagę, aby spotkania opłatkowe organizować w okresie Bożego Narodzenia, nie zaś już w Adwencie. Zaangażujmy zespół muzyczny, chór parafialny, Radę Duszpasterską i parafialny zespół Caritas.

Szkolne koła Caritas

W szkołach terenie Archidiecezji Poznańskiej działa 118 kół Caritas. Należy do nich ponad 1750 dzieci i młodzieży. Pomagajmy i wspierajmy katechetów w powoływaniu do życia SKC, które uczą nie tylko wrażliwości na potrzeby bliźnich oraz aktywności w konkretnym działaniu, ale są także dużym wsparciem formacji duchowej.

Pomoc sąsiedzka

Zwracajmy uwagę na piękny polski zwyczaj zapraszania do wieczery wigilijnej samotnych naszych sąsiadów, krewnych i przyjaciół. Akcentujmy, że puste nakrycie nie musi być tylko symbolem, ale wręcz przeciwnie, powinno zachęcać do autentycznej pomocy bliźnim.

Wigilie dla samotnych i bezdomnych

Ważnym akcentem przeżywania Świąt Bożego Narodzenia jest organizowanie spotkań wigilijnych dla osób samotnych i bezdomnych. Bardzo często akcje takie podejmowane są przez władze samorządowe. Chętnie włączajmy się we współorganizowanie takiego dzieła, a jeśli trzeba spróbujmy w ramach parafii przygotować takie spotkanie. Caritas Archidiecezji Poznańskiej, jak każdego roku, zorganizuje spotkanie wigilijne dla samotnych i bezdomnych, 24 grudnia o godzinie 10:30 na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Podsumowanie kolędy

Odwiedziny kolędowe są ważnym wydarzeniem duszpasterskim dla każdej parafii. Dokonajmy ich podsumowania, zwróćmy uwagę na potrzeby wiernych, stan duchowy parafian oraz przyjrzyjmy się uwagom i propozycjom, które wierni przekazali podczas kolędy. Przedyskutujmy te tematy w gronie duszpasterzy oraz z Parafialną Radą Duszpasterską i Parafialnym Zespołem Caritas.

